

УДК 023.4(477-25)(092)

Вітаємо ветеранів

Минулий рік став ювілейним для низки працівників Національної парламентської бібліотеки України. Відзначили ювілеї Прасковія Олексіївна Кружаєва та Валентина Василівна Патока, які багато років свого життя присвятили НПБУ.

З іменем *Прасковії Олексіївни Кружаєвої* — ветерана бібліотеки — пов'язані яскраві сторінки історії закладу у відбудовчий період після Великої Вітчизняної війни. Доля цієї жінки варта особливої поваги. 1942 р. дев'ятнадцятирічна Паша добровольцем пішла на фронт і пройшла дорогами війни аж до самої Перемоги, яку зустріла у званні лейтенанта. Поевненні роки — період самовідданої праці та наполегливого навчання у Київському вчительському інституті, у Київському культосвітньому технікумі (бібліотечний факультет), у Харківському державному бібліотечному інституті та в Київському державному університеті імені Тараса Шевченка.

Навчаючись, працювала на різних ділянках нашої бібліотеки — у відділах обробки книги, обслуговування читачів, МБА, науково-методичному та відділі рекомендаційної бібліографії. Протягом багатьох років П. Кружаєва очолювала групу, яка готувала шокквартирник "Календар знаменних і пам'ятних дат", і була однією з тих, хто закладав підвалини цього популярного довідкового видання.

Як досвідчений фахівець і вмілий наставник, Прасковія Олексіївна виховала не одне покоління бібліотекарів та бібліографів. Людина чіткої громадянської позиції, завжди активна й небайдужа до життя колективу — саме цим вона завоювала авторитет та повагу серед колег. Життєрадісна, енергійна, оптимістична — такою завжди була і залишається Прасковія Олексіївна, якій нині виповнюється 90 років.

Валентина Василівна Патока — відомий бібліограф, бібліотекознавець, талановитий організатор української бібліотечної справи. Працювати на бібліотечній ниві почала в 1958 р. бібліотекарем у с. Підбрусень Вербського району Рівненської області, у той час навіть не підозрюючи, який довгий шлях вона подолає — від рядового бібліотекаря до заступника директора бібліотеки.

За роки своєї активної діяльності у книгозбірнях Валентина Василівна опанувала практично всі бібліотечні процеси: комплектування фондів, опрацювання літератури, організацію алфавітних і систематичних каталогів, а головне — обслуговування читачів, забезпечення їхніх інформаційних потреб.

У 1969 р., уже досвідченим фахівцем, В. Патока прийшла на роботу до Державної бібліотеки УРСР імені КПРС, як тоді називалася НПБУ, в науково-методичний відділ.

У березні 1985 р. очолила відділ рекомендаційної бібліографії, який згодом було реорганізовано в науково-бібліографічний. Пріоритетним напрямом діяльності підрозділу визначила роботу зі створення національного репертуару української книги.

За ініціативою Валентини Василівни було проведено першу в Україні наукову конференцію, яка окреслила шляхи розвитку національної бібліографії. Під її керівництвом було створено низку науково-допоміжних покажчиків суспільно-політичної, культурологічної та філологічної тематики, започатковано серії "Видатні (провідні) діячі української книги", "Повернуті імена", "Українські письменники", "Шістдесятництво: профілі на тлі покоління".

Валентина Василівна стала ініціатором нового шляху в роботі відділу — аналітичної ретроспективної бібліографії; була одним із авторів покажчиків змісту журналів "Визвольний шлях", "Слово і Час", "Листи до приятелів"; науковим редактором покажчиків змісту журналів "Червоний шлях", "Радянська література", збірників "Наука і культура. Україна", "Українське літературознавство".

Справою свого життя В. Патока вважає підготовлений нею (у співавторстві з С. Бабич) науково-допоміжний покажчик "Репресії в Україні (1917—1990 рр.)", який можна вважати справжньою бібліографічною монографією.

Знаменним для Валентини Василівни став 1998 р., коли Указом Президента України за вагомих особистий внесок у розвиток бібліотечної справи, високий професіоналізм їй було присвоєно почесне звання "Заслужений працівник культури України".

Як наставник, В. Патока завжди є прикладом для молоді, виявляючи активну життєву позицію, творчий підхід до справи, людяність, доброту, готовність прийти на допомогу. Ця чарівна жінка є уособленням любові й вірності — сім'ї, друзям, Вітчизні.

З моменту вибору професії і до сьогодні головний бібліограф науково-бібліографічного відділу НПБУ *Олександра Михайлівна Піхур* пройшла великий трудовий шлях. Після закінчення Київського інституту культури працювала у різних бібліотеках і робота в кожній із них стала цеглинкою в набутті високого професіоналізму. Завідувачка абонементу, методист, заступник директора бібліотеки, завідувачка відділу довідково-інформаційної та бібліографічної роботи, головний бібліограф — це основні віхи діяльності Олександри Михайлівни.

Новим етапом в її професійній кар'єрі стала робота у науково-бібліографічному відділі НПБУ. Весь свій багатий досвід, здобутий на ниві бібліотечної та бібліографічної роботи, вона успішно застосовує у підготовці наукововиробничого посібника для фахівців галузі "Бібліотекознавство і бібліографія України". В доробку О. Піхур — фундаментальний рукопис науково-допоміжного бібліографічного покажчика "Олесь Гончар".

Олександра Михайлівна — людина широкого світогляду, з чіткою громадянською позицією, турботлива і уважна до своїх колег, також — любляча мама й бабуся.

Формування *Олени Артемівни Рожнятовської* як бібліотечного спеціаліста вищої кваліфікації почалося ще в 1975 р., коли вона прийшла працювати до нашої бібліотеки. Вже на посаді завідувачки канцелярії виявилися такі риси її особистості, як чіткість і акуратність у роботі, сумлінність, культура у спілкуванні зі співробітниками та відвідувачами.

Згодом О. Рожнятовська перейшла до відділу рекомендаційної бібліографії. Паралельно, на заочному відділенні, здобувала вищу освіту в Київському державному інституті культури.

Надзвичайно корисними для молодого фахівця виявилися багатий досвід і знання старших колег, якими вони щедро ділилися з молоддю. Для Олени безпосередніми наставниками були С. Бабич, В. Патока, М. Дроб'язко. З великим завзяттям О. Рожнятовська почала працювати у секторі підготовки "Календаря знаменних і пам'ятних дат" — одно-

го з найпопулярніших і найпоширеніших в Україні довідкових видань. Робота над "Календарем..." настільки захопила її, що з часом стала улюбленою справою.

На сьогодні в доробку Олени Артемівни налічується понад 300 статей, присвячених значним історичним подіям, видатним діячам, професійним святкам тощо. Особливо вдалими є її статті, присвячені українським та зарубіжним митцям, пам'яткам культури та мистецтва.

Протягом останніх років О. Рожнятовська очолює групу "календаристів", несе відповідальність за злагоджену роботу сектору, своєчасну та якісну підготовку матеріалів. За кожним випуском "Календаря..." стоїть напружена, пошукова робота, що вимагає від упорядників неабияких знань історичного і сучасного матеріалу, вміння орієнтуватись у великому обсязі інформаційних, довідкових, енциклопедичних дже-

рел, зрештою — особисте ставлення до персоналії, історичного факту, події.

Великий досвід, нагромаджений за роки виходу в світ "Календаря знаменних і пам'ятних дат", Олена Артемівна вмільо використовувати, долучившись до роботи над проектом Науково-дослідного інституту українознавства і світової літератури "Українознавство в іменах".

Сповнена натхнення та енергії, О. Рожнятовська знаходить у розквіті творчих сил і жіночої краси.

*Вітаємо наших славних ювілярів і зичимо їм міцного
здоров'я, багато світлих днів, родинного затишку
й добробуту!*

Колеги

Надійшла в редакцію 28 листопада 2011 року